IV. ÉVFOLYAM, 1. SZÁM ■ 1992. JANUÁR

Új KEMENESALJA

CELLDÖMÖLK VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK LAPJA
MEGJELENIK HAVONTA ■ ÁRA: 12 FORINT

A tartalomból

Magányos keresztfa a Golgotán (4. old.) • A csillagszóró szikrái (6. old.) • 25 éves a Liszt Ferenc Vegyeskar (7. old.) • Családi teríték (10. old.) • KÉK-hírek (11. old.)

Újévi gondolatok

Az óév búcsúztatásakor talán mindenki eltöpreng néhány pillanatig azon, hogy mit is hozott számára a gyorsan elszállt esztendő, de rögtön azt is érdemes és érdekes latolgatni, vajon mi várható az újtól.

Erre most nagyon egyszerűnek és kézzelfoghatónak tűnik a válasz, hiszen ha azt mondjuk, hogy nem sok jó, akkor ezzel valószínűleg sokan egyetértenek. Ezt sugallják az elmúlt év tapasztalatai, a 1992-es évben várható változások a gazdaságban, a kedvezőnek nevezhető folyamatok döcögése, egyes rétegek elszegényedése, amely ellen egyre elkeseredettebb, néha már reménytelennek tűnő harcot folytat a kormány. Kinek higgyünk? A kormánynak, amely erőlködik, törvényeket, rendeleteket gyártat a parlamenttel, és bizonyos kényszerpályán haladva az országért való felelősséggel a hátán saját jó vagy néha rossz elképzeléseit is igyekszik mindenáron keresztülvinni? Bízzunk inkább az ellenzékben, amely egyfolytában a demokráciát félti, de nem tud megfelelő alternatívákat kínálni és inkább passzivitásával tiltakozik? Mindnyájan saját érzéseink szerint gondolkodunk, vélekedhetünk a felsőbb politikáról, a változásokról vagy az elmaradt változásokról, de tudomásul kell vennünk, hogy a most zajló folyamatokba is vajmi kevés a beleszólásunk.

Egy dolgot viszont tehetünk. Reménykedünk.

Reméljük, hogy 1992 már tényleg az utolsó legrosszabb évünk lesz. Csökkenni fog az infláció, a gazdaság megélénkül, kialakul az „új egészségügy", jobb helyzetbe kerül az iskolai oktatás, a rászorulókon jobban tudunk segíteni és még sok minden más is kedvezőbben fog alakulni. Azt hiszem, hogy magunknak is, mint állampolgároknak, mint közösségi lényeknek változnunk kell. Ha megpróbáljuk reálisan szemlélni saját helyzetünket, életünket, életszínvonalunkat, akkor talán sokan beláthatják, hogy nem annyira kétségbeejtő a helyzetük, mint azt néha híresztelik egyesek bizonyos hangulatkeltés okán. Nem vitás, hogy sokan nagyon rosszul élnek, de többségüktől, főleg az idős nyugdíjasoktól példát vehetünk. Ők azok, akik csendben tűrnek, nem panaszkodnak és nagyon ritkán fordulnak segítségért akár hivatalos szervekhez, akár embertársaikhoz. Mások viszont minden lehetőséget gátlástalanul kihasználnak, nem törődve azzal, hogy esetleg sokkal rászorultabbakat szorítanak ki a szociális gondoskodás keretei közül. Ebben kéne változnunk. Az a mentalitás, amely mostani szorult helyzetünkben segítene rajtunk, hiányzik még belőlünk.

Az, hogy az utóbbi években ennyi vallásos és keresztény ember lett hirtelen, talán majd az emberi kapcsolatok javulásán is meg fog látszani egyszer. Ha nem leszünk irigyek, rosszhiszeműek és rosszindulatúak, akkor biztosan a közérzetünk is javul annyit, hogy a gazdasági nehézségeket is könnyebben viseljük.

Fontos az, hogy mindenki, aki kicsit is teheti, optimista legyen. Csak azt kérhetem, hogy bízzanak az Önkormányzatban, mert ha rajtunk múlik, nem fog csalatkozni.

Tisztelettel kívánok az újság minden kedves olvasójának az új esztendőre egészséget, boldogságot, sikereket és derűlátást.

Makkos István
polgármester

A polgármesterrel folytatott újévi beszélgetésünk lapunk 3. oldalán olvasható.

Ismét a telefonról

Kemenesalja közelít a világhoz

Az utóbbi időben, ahogy elkezdődött a telefont igénylők számának felmérése, a munkával párhuzamosan egész csokor képtelen állítás terjedt el, amelyek nélkülöznek minden alapot, a tisztánlátás megzavarásával csak ártanak az ügynek. Ezek közül a legvadabb, hogy ezen telefonok csak az érintett körzetben lesznek használhatók. Még sorolhatnám, de ezekre kár a szót vesztegetni. Mindazonáltal újfent megkerestük Makkos István polgármestert, aki az önkormányzat részéről folytatja ezeket a tárgyalásokat.

– *Polgármester úr! Mire lesz alkalmas ez az új rendszerű telefon?*

– Ez egy korszerű, digitális központtal ellátott crossbar rendszer, amellyel a *világ bármely pontjára lehet* telefonálni, hiszen rá lesz kapcsolva a MATÁV által üzemeltetett országos gerinchálózatra. Egyébként eszünkbe sem jutott volna ezt a formát választani, ha csak az rt. által átfogott térségbe lehetett volna telefonálni.

– *Létrejött már a megállapodás az rt. és a MATÁV között?*

– A MATÁV vezetői nyilatkoztak, hogy engedélyezik a rákapcsolást, persze megfelelő tarifa ellenében. A tárgyalások folyamatosan zajlanak, s az álláspontok egyre közelebb kerülnek egymáshoz. Szerintem ezt a lehetőséget az üzleti szempontok miatt sem hagyhatja ki a MATÁV.

– *Milyen tarifára lehet számítani?*

– Ezt most nem lehet megmondani, hogy esetleg másfél év múlva mennyi lesz, de minden bizonnyal nem fogja az országos átlagot meghaladni, hisz a túl magas összegnek korlátozó hatása lehet.

– *Mire számíthatunk helyben? Tudjuk majd hívni a régi központhoz tartozó számokat?*

– Ha a központok csatlakozásáról megállapodás születik, akkor igen. Ha nem, akkor előállhat az a fura helyzet, hogy két hálózat lesz Celldömölkön, bár ennek a valószínűsége nagyon csekély.

– *Találkoztam olyan híresztelésekkel is, hogy a 15 ezer forintban csak a fővonal kiépítése foglaltatik bele, s a lakáson belüli szerelés költsége is az igénylőt terheli. Mi az igazság?*

– A 15 ezer forintos költség magában foglalja a kiépítést a **lakáson belüli csatlakozásig,** és az igénylőnek csak a készüléket kell megvenni.

– *Kábeltévé?*

– A lehetőség lesz adott, de a működéshez egy központi adót kell kiépíteni. Ugyanez a helyzet a riasztóval is.

– *Hol tart a cégbejegyzés ügye?*

– Jelenleg folynak az előzetes felmérések, az alapító okirat tervezetét pedig már beadták a cégbíróságra. A pénzek befizetése előtt természetesen újabb, részletekbe menő tájékoztatást adunk a lakosságnak, hogy mindenki tudja, mire számíthat.

– *Köszönöm a beszélgetést! Remélem, hogy néhány homályos kérdésben sikerült a kétségeket eloszlatni.*

R.L.

Tudósítás a képviselő-testületi ülésről

Celldömölk város önkormányzata 1991. évi utolsó ülését december 19-én tartotta. **Makkos István** polgármester a két ülés közötti eseményekről szólva elmondotta, hogy a Kincstári Vagyonellenőrző Szervezet 7 millió 200 ezer forint értékre becsülte a volt Munkásőrség épületét. Ezen összeg 50 százalékáért, tehát 3 millió 600 ezer forintért vásárolhatja meg a város az épület tulajdonjogát.

A II. világháborús emlékművel kapcsolatban tájékoztatta a képviselőket arról, hogy Kiss Sándor szobrászművész elkészített egy olyan tervezetet, amelynek alapján a 700 összegyűjtött név ráférne egy, az emlékmű mellett elhelyezendő kőtáblára. Kalkulációja szerint ez mintegy 700 ezer forint többletkiadással jár.

Tömegközlekedés: gördülékeny megoldás – pedálozó celliek?

A menetrend szerinti helyi autóbuszközlekedés új díjának megállapításával foglalkozó előterjesztés kiemelte, hogy a város tömegközlekedéséből származó 1991-es bevétel várhatóan fedezi a működési költségeket, de nem elégséges a járművek elöregedésével jelentkező selejtpótláshoz. Az inflációs hatások ellensúlyozására a Vasi Volán 28 százalékos áremelési javaslatot (= diktátumot!) bocsátott a képviselők elé. E változat szerint a vonaljegy 14, az egyvonalas bérlet 410, az összvonalas bérlet 540, a tanuló és nyugdíjas bérletek pedig 135 forintba fognak kerülni. E tarifa előnye, hogy bevezetését követően az önkormányzatnak nem kell pénzügyi támogatást biztosítania és a helyi tömegközlekedés a jelenlegi színvonalon biztonságosan fenntartható.

Varga László Csaba alpolgármester bevallotta, hogy kényszerhelyzetben vannak, mert vagy felemelik év elejétől az árat, vagy a Vasi Volán leállítja a helyi közlekedést. A Vasi Volán képviselője ismertette, hogy az új díjtételekkel a celli közlekedésen 1992-ben várhatóan 500 ezer forint „hasznuk" lesz, amely éppen csak elég a járműpark karbantartására. Utalt arra, hogy a város lakói a helyközi járatokat is igénybe vehetik, mert mindkét rendszer gazdája a Vasi Volán. **Lampért Attila** a költségek elemzését hiányolta az előterjesztésből. **Ábrahám Ferenc** kifejtette, hogy nem vállalja a döntéshozatal felelősségét, mivel dönteni döntési lehetőség nélkül nem lehet. **Portschy Tamás** is hangsúlyozta, hogy a kimunkálatlan anyag miatt tartózkodni fog a szavazásnál. Hiányolta a Volán erőfeszítéseinek bemutatását az emelések mérséklése érdekében. Válaszként elhangzott, hogy a Vasi Volán alig egy esztendeje még 2100 főt foglalkoztatott, ma már csak 750-en dolgoznak náluk, s a megyében összesen 28 szellemi alkalmazottjuk van. **Baranyai Attiláné dr.** jegyzőnő közölte, hogy a helyi tömegközlekedés díjának megállapítása önkormányzati hatáskörbe tartozik. Indítványozta – a késői beterjesztés miatt – az áremelés bevezetésének ideiglenes, 1 hónapos elhalasztását a januári újratárgyalás idejéig.

A Vasi Volán képviselője nem volt hajlandó engedményeket tenni, de azzal egyetértett, hogy – amennyiben úgy határoznak – az ár növekedésének mértékével támogassák a celli bérleteseket. **Erdélyi Antal** felvetette annak lehetőségét, hogy április 1-től a celliek biciklire szállnak és nem veszik igénybe a Volán szolgáltatásait.

A testület kétfordulós voksolás után úgy határozott, hogy tudomásul veszi, de nem szavazza meg az előterjesztést, amely január 1-től lép életbe.

A kórház szennyese – centrifugális hatások a költségvetésben

A képviselők megállapították 1992. évi részletes munkatervüket, majd döntöttek a következő évi lakáskiutalási névjegyzékről. Pótelőirányzati kérelmek alapján módosították a költségvetést és ezzel összefüggésben 611 ezer forinttal csökkentették a tartalékkeretet. **Kustos Lászlóné** pénzügyi osztályvezető tájékoztatta a testületet, hogy a kórházban tönkrement az ipari centrifuga, s ezért az 500 ezer forint értékű gépet azonnal meg kellett rendelni. Az üggyel kapcsolatban **Ábrahám Ferenc** felvetette, hogy szabályozni kellene a „javíthatatlanság" műszaki paramétereit, mert pl. a Polgármesteri Hivatalból ugyanezen a címen leselejtezett Babetta motorkerékpáron egy óra múlva vígan robogott haza az, aki olcsón megszerezte.

A képviselő-testület a Vas Megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat kezelésében levő 1 ha 3441 m^2 alapterületű belterületi földingatlan vagyonértékelés szerint megállapított értékét 4 millió 704 ezer forintban (350 forint/m^2) elfogadta, és tudomásul vette annak részvényként történő gazdasági társaságba vitelét.

1992. január 1-jei hatállyal az ingatlankezelési feladatok ellátására megalapították a Házkezelőséget. Az újonnan létrehozandó szervezet indításával kapcsolatos feladatokkal **Fehér Tamásnét** bízták meg, ezzel egyidejűleg pályázatot írtak ki az intézményvezető álláshelyére. Ugyancsak év elejétől az alsósági klubkönyvtár munkáját **Koronczainé Nagy Ibolya** irányítja. A Sági úti óvoda vezetőjévé **Ölbei Ferencnét,** a Kőtörő úti óvoda élére pedig **Szabó Istvánnét** nevezték ki ötéves időtartamra.

A CELLSZOLG Kft. ügyvezető igazgatói álláshelyére 2 pályázó adta be jelentkezését. A képviselők zárt ülésen, heves vita után **Jakab Csabának,** a Költségvetési Üzem főmérnökének szavaztak bizalmat.

Végül tájékoztatót hallgattak meg a lebontott Korona Szálló helyére tervezett beépítési javaslatokról.

Németh Tibor

ÉRTESÍTÉS

Értesítjük a lakosságot, hogy Celldömölk Város Önkormányzata 1992. január 1-től kommunális adót vezetett be. Január elején mindenkihez eljuttatjuk az adóbevallási nyomtatványt, melyet pontosan kitöltve szíveskedjenek határidőre, **1992. január 31-ig** visszajuttatni a Polgármesteri Hivatal Adócsoportjához.

Amennyiben valaki nyomtatványt nem kapott, az Adócsoportot szíveskedjék felkeresni.

▲▼▲

Értesítjük a lakosságot, hogy akinek az ingatlana előtt a gázvezeték kiépítésre került és annak költségeihez az építéskor nem járult hozzá, úgy 15 000 forint előlegnek 1992. február 29-ig történő lefizetése esetén 45 000 forintért jogosulttá válik a gázhálózatra való rákötésre.

Bővebb felvilágosítást a Polgármesteri Hivatal ad.

Ön mindig frissen kapja

a Celldömölki Sütőüzem napi, valamint a Vas Megyei Sütő- és Édesipari Vállalat édesipari és tartós termékeit!

VSV VAS MEGYEI SÜTŐ- ÉS ÉDESIPARI VÁLLALAT... SZÖMBATHELY

„Illúzióink 1992-ben sem lehetnek ...”

Újévi beszélgetés a polgármesterrel

A helyi önkormányzat megalakulása nagy múltra nem tekinthet vissza, de az 1991-es évben már e testület döntései alapján alakultak a dolgok. Így hát időszerűnek látszik feleleveníteni az elmúlt esztendő eredményeit, gondjait és problémáit egyaránt. Makkos István polgármestert ilyen szándékkal kerestük fel hivatalában.

– Ön milyennek ítéli meg a Celldömölkön élő emberek helyzetét, hangulatát?

– Mint ahogyan az egész országban, úgy nálunk sem a „hurrá optimizmus” uralkodik. Tény, a megélhetési viszonyok romlottak, így érthető módon a közhangulat sem a legjobb. Az embereket mindenekelőtt a megélhetési problémáik foglalkoztatják, s a munkanélküliség városunkban is egyre nagyobb méreteket ölt. Az egyoldalú iparszerkezet kiszolgáltatottá tesz bennünket, és a vasút egyre romló helyzete csak tetézi gondjainkat.

– Milyen előjelekkel látott neki a munkának az önkormányzat?

– Haladjunk sorjában. Az első néhány hónap bizonyos szempontból csak kínlódás volt, sikerélményt alig-alig hozott számunkra. Nagyon hátrányos körülmények között kezdtünk el dolgozni. A 19 fős testületből 17 képviselőnek semmilyen közigazgatási tapasztalata, gyakorlata nem volt. Voltak illúzióink, de ezek gyorsan szertefoszlottak. A költségvetés tervezése kapcsán jöttünk rá, hogy alig marad néhány forint arra, hogy elképzeléseinket megvalósítsuk, vagy legalább elkezdjük azt. Nem gondoltuk, hogy az intézmények fenntartása és működtetése ilyen hatalmas összegeket igényel.

– Másrészt kényszerhelyzetben voltunk, hiszen a megkezdett beruházásokat be kellett fejezni, ami az úgynevezett fejlesztési pénzek zömét el is vitte. Az indokoltnál is nagyobb mértékben kellett támaszkodnunk a meglévő apparátusra, akik ugyan a tudásuk legjavát nyújtották, de ennek ellenére körülményesebbé és lassúbbá váltak döntéseink. Külön ki kell hangsúlyoznom a

polgármesteri hivatal jegyzőjének időt és fáradságot sem kímélő munkáját. Egy idő után azonban be kellett látnunk: nagy dolgokat nem tudunk produkálni. Akik pártszínekben kerültek be az önkormányzatba, programjaikból csak azt tudták megvalósítani, amihez nem kellett pénz.

– Mik voltak a legfontosabb fejlesztési elképzelések?

– Vezető helyen szerepelt a szennyvíztisztítás megoldása és a telefonhálózat korszerűsítése. Amíg ezt nem tudjuk megvalósítani, nem reménykedhetünk abban, hogy jelentősebb munkahelyteremtő beruházások létesülnek városunkban. Természetesen ez idáig is próbálkoztunk vállalkozók idecsalogatásával, ám akik érdeklődtek vagy akiket felkutattunk, azok mind komoly befektetési szándék nélkül érkeztek. Most úgy néz ki, hogy még az önkormányzat vagyonát sem tudjuk értékesíteni. Ezért a jelenlegi helyzetben felelőtlenség lenne egyik pillanatról a másikra látványos előrelépést jósolni vagy ígérni. Továbbra is nyitottak vagyunk és támogatunk minden olyan kezdeményezést, amely új munkalehetőséget teremt, illetve városunk fejlődését elősegíti. Sajnos azzal a ténnyel is szembe kell néznünk, hogy Celldömölk kereskedelmi hálózata elmarad a kívánatostól, ezt az idegenforgalom hiánya és a vásárlóerő csökkenése negatívan befolyásolja. Szeretnénk egy uszoda építését is elkezdeni, ez az ifjúság testedzése szempontjából is nagyon fontos lenne.

– Milyen a kapcsolatuk a lakossággal?

– A lakosságot érthető módon az őt közelről érintő problémák foglalkoztatják. Ez a magatartás a közmeghallgatások során is érződött, s ezt így kell tudomásul venni. Sajnos a közös ügyek iránti közömbösség eluralkodott és ez nehezíti a munkánkat. Valamennyien tisztában vagyunk azzal: ilyen nehéz gazdasági helyzetben nem lehetünk eredményesek és népszerűek az emberek szemében.

– Az elmúlt évben bevezetett törvények növelik az önkormányzatok lehetőségét és – természetesen – felelősségét. Egyebek között a feladat és hatásköri jegyzék is egy ilyen „fegyver”.

– Ez valóban így van, de megfelelő anyagi háttér nélkül jobbára csak a negatív hatását érezzük. Ugyanakkor saját tragédiánk, hogy ezeket a törvényeket megkésve fogadtuk el, s ily módon egyes körökben a bizalmatlanság is nőtt. Olyan hatásköröket is kaptunk, amelyek gyakran megoldhatatlan helyzet elé állítanak bennünket. Mondok erre egy konkrét példát: ha a Volán úgy dönt, hogy felemeli a helyi közlekedés díját, akkor mi nem tehetünk mást, mint elfogadjuk. Ellenkező esetben ugyanis megszüntetik a helyijáratokat. Bármely megoldásra voksolunk, az ostor rajtunk csattan.

– Az önkormányzaton belül milyen mértékben jelennek meg a pártérdekek?

– Szinte alig. Ebben talán az is közrejátszik, hogy a pártoknak másfél évvel a választások után nincs tömegbázisa. Mi, akik a kormánypártok tagjai vagyunk, sajnos gyakran kerülünk ellentétbe a kormány álláspontjával, döntéseivel, de ez a jelenség a demokrácia sajátossága.

– Milyen az együttműködésük a részönkormányzatokkal?

– Alsóságon és Izsákfán működnek ilyen testületek, s a hatáskörüknek megfelelően bizonyos kérdésekben ők dönthetnek. Az alsóságiak régebbi sérelmeiket szeretnék érvényesíteni, ez önállósodási szándékukban nyilvánul meg. A képviselő-testület nem tesz különbséget a rész- és a városi önkormányzat között. Döntéseink ez idáig is ezt igazolták.

– A helyi adók bevezetése tovább sújtotta a lakosság elszegényedett rétegeit. A szociálpolitikai támogatások legfeljebb csak enyhíteni tudtak ezeken a súlyos gondokon...

– A helyi adók bevezetésekor szem előtt tartottuk azt a szempontot, hogy lehetőleg ne a leghátrányosabb rétegeket sújtsuk. Az elmúlt év második felében az iparűzési adót vezettük be, ügyelve arra, hogy a vállalkozók se hozzanak túlságosan nagy áldozatot. 1992. január 1-jétől a kommunális adó kivetése már elodázhatatlanná vált, s ez bizony a lakosság egészét érinti. Ám azok, akik önhibájukon kívül nehéz anyagi körülmények között élnek, kedvezményt, sőt, mentességet is kaphatnak. Sajnos az egyéb áremelések – hőszolgáltatás, vízdíj – újabb terheket jelentenek és városunkban például a vízdíjemelés sajátos problémákat is felvet. Miután a lakások jelentős részében nem lehet mérni a fogyasztást, ezért a díjfizetési kötelezettség családtagonként lett megállapítva – és ez a döntés bizony a nagycsaládosokat hátrányosan érinti. Szociális támogatással segítjük az arra rászorulókat, akiknek száma ebben az évben is várhatóan növekedni fog. A költségvetésből jelentős összegeket fordítunk erre a célra, de a pénz sokszor nem a valódi rászorulókhoz jut el.

– Az elmúlt esztendő után várhatóan egy újabb nehéz év elé nézünk. Mit vár a jövőtől, miben bízik a polgármester?

– Szinte biztos, hogy a költségvetés nem lesz bőkezű, tehát illúzióink nem lehetnek. Bízom abban, hogy el tudjuk kezdeni a legfontosabbnak tartott beruházásainkat, ám ehhez még támogatókat is kell találni. A gondok ellenére optimista vagyok, mert ha a hitemet is elveszteném, nem tudnám tenni a dolgomat sem. A jövőben is keményen fogunk dolgozni és remélem, az eredmények előbb-utóbb jelentkeznek majd. A sok kritika ellenére élvezzük a lakosság bizalmát és igyekszünk megszolgálni az emberek türelmét.

VT/Pannonpress

Németh Andor centenáriumára

Magányos keresztfa a Golgotán

A polgári radikalizmus méltatlanul elfeledett alakja, Németh Andor 1891. december 28-án született Celldömölkön. Ősei között akadtak jómódú elődök a Grünfeldek és a Pickek, de szülei már egyre inkább elszegényedtek. Emlékiratában felidézi, hogy – dadája állítása szerint – Ferenc József Celldömölkön átutazva pár percre megjelent a peronon és a bölcsőt megpillantva így szólt a dadához: „Kié ez a szép kisgyerek?" A család rövidesen Szombathelyre költözött és a kis Andor a gimnázium első hat osztályát a premontreieknél végezte el. Az utolsó két gimnáziumi osztályt Kolozsvárott tette le, ahol az önképzőkörben korán megnyilvánult költői tehetsége. Érettségi után, 1909-ben a Kolozsvári Újságnál fizetés nélküli újságíró lett. Erre az időre már személyes ismeretséget kötött Osvát Ernővel és Adyval is. 1910 nyarán „megszállta az ihlet" és 12 óra alatt megírt egy színdarabot. „Veronika tükre" című egyfelvonásos legendájának 1913-as bemutatója után a következő esztendőben Párizsba utazott, hogy megismerkedjen az új francia líra vonulatával. Különösen Apollinaire-rel sikerült közvetlenül érintkezésbe lépnie.

A háború kitörése után azonban – Kuncz Aladárral – egy francia szigetre internálták, ahol négy keserves esztendőt húzott le. Ezt követően Bécsben dolgozott. Avantgarde hangvételű lírája eredményezte, hogy közel került Kassák köréhez és a „Ma" című folyóirat munkatársa lett. Emigrációja idején ismerkedett meg a fiatal József Attilával és Déry Tiborral, akikhez élete folyamán mindvégig szoros barátság fűzte. Megérintette József Attila személyiségének varázslatos ereje, és az idősebb barát gyöngéd szeretetével vette pártfogása alá. József Attila költői érzékenysége azonnal rátapintott a Németh Andorban bujkáló melankóliára, s biztatását verssé formálja:

„Egy nagyon tiszta vízcseppet
dörgöljetek a szemire –
harminchat éve várja már
térden a kékpúpú teve.

Lidi, főzz neki húslevest,
rabbi, mondj neki kabbalát,
vegyetek békákat neki,
hogy legyen népe legalább."

(József Attila: Németh Andor)

Németh Andor 1926-ban láthatta meg újra hazáját. A tizenkét esztendős távollét olyan messze sodorta őt a „Nyugat" nagy íróitól, hogy – bár Babits és Kosztolányi is sokra becsülte – a „Nyugattal" polemizáló folyóiratokban (A Dokumentum, A Toll, Literatúra, Szép Szó) vélte megtalálni szellemi otthonát. A feltételes mód jogos, hiszen a magyar irodalom nagy magányosai közé tartozott, akinek alakját bizonytalanná tette, hogy élete folyamán nem lelte meg gondolatainak irodalmi kifejezési formáját. A vers, a dráma és a regény területén egyaránt csak ígéretes töredékek jelzik a pályaívet. „Azok közé a nálunk nem ritka tehetségek közé tartozott, akik – ha íróasztalukhoz ülnek – nem tudják kimetszeni magukból teljes ragyogásukat" – írta róla Déry Tibor. Irodalmi szegénylegényként tengődött a kávéházakban, akit belülről feszített az önkifejezés, az alkotás igénye – s egyúttal félelme. Ez a csendes titokzatosság bukkan fel Komlós Aladár jellemzésében: „Mi volt a titka? Jólesően türelmes és tüske nélküli természete volt (...) magáévá tette és váratlan szempontokkal gazdagította partnere problémáját, ösztönző volt és termékenyítő. Egyike volt a legmodernebb nyugati áramlatok csatornáinak."

Leginkább talán az esszéisztikus, filozófiai alapozású irodalomkritikában hagyott maga után maradandót. Irodalomtörténetileg különösen értékesek József Attilához fűződő közeli barátságából fogant tanulmányai. Kapcsolatait áthatotta az az eszmény, amely szerint „a költőkkel való közvetlen érintkezésben fejti ki a kritikus hivatását, s tisztjét a legintenzívebben, mikor az alakulóban levő művek sorsát determinálja, mikor bábáskodik."

József Attila tragikus halála után ő rendezte sajtó alá összes verseinek első gyűjteményes kiadását. Ebben található az a „Németh Andornak" című vers is, amit a költő kéziratos hagyatékában fedezett fel:

„Hová forduljon az ember, ha nem tartozik a harcosok közé,
nem dob be ablakot, nem tép föl utcaköveket?
Hová forduljon az ember, ha nem tartozik a harcosok közé
és nem elégedetlen, bár nem elégedett?"

Hová forduljon? A kérdés megválaszolása egyre sürgetőbbé vált számára a harmincas évek végén, a háború előszelét érezve. 1939 nyarán Franciaországba utazott, a háború kitörésének híre Párizsban érte el – ugyanúgy, mint negyedszázaddal korábban.

1947-ben tért haza és elvállalta a népfrontpolitika égisze alatt induló, de egyre inkább a Kommunista Párt által irányított „Csillag" főszerkesztői állását. Rövidesen azonban tapasztalnia kellett, hogy nem ő szerkeszti a folyóiratot, hanem egy uralkodásra vágyó ideológiai akarat jegyében politikai szempontok szerint cenzúrázzák az egyes írásokat. Tétova kísérletet tett a sematizálódó irodalompolitikához történő alkalmazkodásra, de képtelen volt átvenni az új rend „egyhangú" ritmusát. Nyugdíjazása után súlyosan megbetegedett. Szinte menekült az irodalmi életből, a szürreálissá vált világ valóságától. 397 forintnyi rokkantsági nyugdíjából élt társbérletben. Keserű és kegyetlen számvetésként tör fel belőle 1953 novemberében, halála előtt három nappal „Távolság" című vallomása:

„Nem érdekelnek a velem egyívásúak
és nem érdekelnek az utánam következők.
Én egy magányos fa vagyok,
egy hirtelen és rosszul összetákolt keresztfa a Golgotán."

Magányos fa, amelynek tartása volt és nem hajlongott az uralkodó politikai vagy művészi széljárásnak megfelelően. A magyar irodalom koronás fői mellett az eminenciás szerepét osztotta rá a történelem. S nem véletlenül maradt el a „szürke" jelző...

Németh Tibor

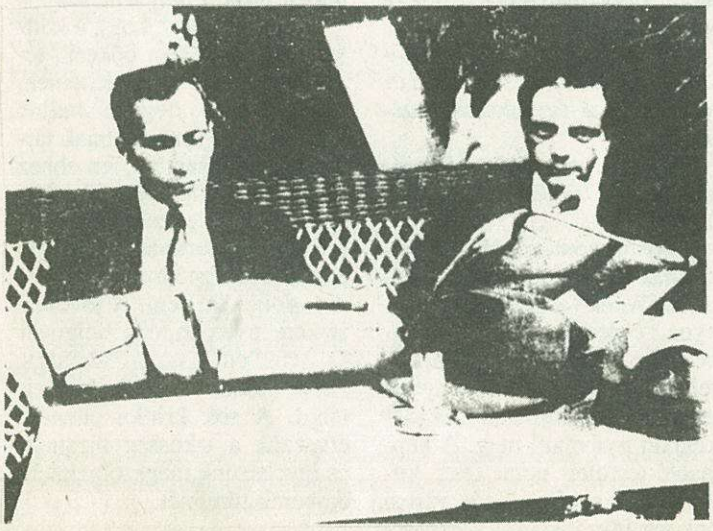

Déry Tibor és Németh Andor.

Egy tankönyvíró néptanító

Százhuszonöt évvel ezelőtt, 1877-ben jelent meg Pápán a „reform. főtanoda betűivel" **PAP FERENCZ kemenesmagasi** evang. tanító: „TANKÖNYV a népiskolák felsőbb osztályai számára" c. könyve, saját kiadásában. A Dunántúli Evangélikus Egyházkerület népiskolai bizottsága a következő szavakkal ajánlotta az egyházkerületi közgyűlésnek elfogadásra: „... óhajtásunk oly tankönyvet adhatunk gyermekeink kezébe, mely mind a *mit*, mint a *mennyit* azok felfogásához s erejéhez képest magában foglalván, lehető sikerrel használhassák s másfelől lehetőleg olcsó pénzért hozzá juthassanak." Azt hisszük, ez az érvelés mai zűrzavaros oktatásügyünk rendjében is pompásan hasznosítható lehetne. Az örömmel fogadott könyvet az egyházkerület 54. jegyzőkönyvi szám alatt közrebocsátásra, használatra elfogadta, és megengedte a kerület iskoláiban való használatát. Maga a szerző az előszóban így fogalmaz: „Itt tehát minden tantárgynak csupán alapvonalai, lényegesebb részei vannak adva s minden kevésbé lényeges pontok mellőztetnek s a tanítónak szóbeli előadására hagyatnak. Hogy e könyvecskét növendékeink mennél jobb sikerrel használhassák, igyekeztem az irályt lehetőleg népszerűvé, sőt gyermekszerűvé tenni; e czélból minden bonyolultabb mondatkötést kerültem s az alanyt több helyütt – ahol különben nem kellett volna – ismételtem." Közli segédkönyveinek, azaz a felhasznált irodalomnak az anyagát is, amelyek a korabeli legjobb szakmunkák közé tartoztak.

Eltekintünk most attól, hogy magával az író és kiadó személyével foglalkozzunk. Legyen elég ezúttal annyi, hogy egy falusi néptanító; igazi pedagógus volt. Beszéljen róla „könyvecskéje", melyet az alábbiakban bemutatunk „hasznos mulatságul".

A tankönyv hét nagyobb fejezetre oszlik: I. Földrajz. II. Magyarország története. III. Alkotmánytan. IV. A keresztyén egyház története. V. Természetisme. VI. Gazdaságtani ismeretek. VII. Magyar nyelvtan. E felosztáson belül, mindegyik témakörben kisebb részekre osztva találjuk meg a tanítási anyagot. Figyelemre méltó megjegyzése az, amikor a dunántúli kerületben (egyházkerület értendő!) lévő nevezetesebb helyekről tanít, hogy „Itt minden tanító saját megyéjéből induljon ki." Valójában tehát a szülőföld és annak téresebb tája legyen elsőrenden a gyermek értelmi és érzelmi tudatába belerajzolva, hogy abba gyökerezzen bele, azt hassa át és majd ezt minden hatásában átélve, hazájának távolabbi tájait és téreit is szeretetben kapcsolhassa hozzá. Úgy indít tehát, mintha a falu, a város, a megye egy családi otthon lenne, s onnan rokonlátogatóba menne. S aztán a földrajz területén elmegy a „magyar társországok nevezetesebb helyei" és „Európa és a többi földrész", majd a tengerek színes világába, végül bemutatja a Földet, mint égitestet.

A továbbiakban is hasonló módszerrel dolgozva, valóban rövidre fogva tárgyalja anyagát. Természetesen ma már sok mindenben másképpen éljük meg a történelmet, s az alkotmánytan tézisei is változtak az időknek megfelelően. Mindazáltal a lényeges az ebben a kis tankönyvben, hogy valóban gyermekszerűen, azaz a gyermekek értelméhez alkalmazkodva fogalmaz és nem terheli felesleges tudnivalókkal a gyermekeket. Egy újabb példával szólva: a természetisme tanításában, amikor az „állatországból" indul ki, a lóval kezdi, amely állat minden gyermek számára a legközvetlenebbül ismerős lény. De megjegyzi a következőket: „Midőn itt a lovat leírjuk, egyúttal fogalmat adunk a tanulónak egy tökéletes alkotású gerinces állatról, s csak aztán térünk át a gerincesek osztályainak s nemeinek ismertetésére." Jellemzésül megállapítja, hogy „a ló gyors, hűséges, vigyázni tudó, tanulékony és bátor állat." A tüneményekről szólva megjegyzi, hogy „A bolygó tűz nem egyéb, mint rothadt állati testekből s növényekből és a külső levegő melegétől meggyulladt légnemek lángja". Népünk hiedelemvilágában lidérc, vagy lúdvérc néven ismert jelenséget magyarázza így.

Égdörgésről, villámlásról, égiháborúról szólva versikével is tanít:

Ha villámlik s dörög az ég
Ne szálljon meg nagy ijedtség:
.....
Sok személynek egy tömegben
Nem kell lenni ily esetben.
Füstöt a konyhán ne csinálj,
A kéménylyuk alá ne állj.
A mezőn nem jó szaladnod,
Sem erőssen megizzadnod;
Legokosabban cselekszel
– Bár megázol – ha lefekszel.
Kerülje a fát és kepét,
A ki kedveli életét.
Víz mellett veszélyes állni,
Még inkább rajt csónakázni.

Van mondanivalója a méhészetről, a konyhakertészetről és a gyümölcsfa-nevelésről is, s a szántóföldek műveléséről.

A könyv utolsó fejezete a Magyar Nyelvtan. Itt közli a helyesírás szabályait. Mindenfajta iskolák tanulói, diákjai számára – sajnos ez így van – mumus a magyar nyelvtan. Különösen, ha meg kell határozni feleletül valamely mondatrészt. Milyen egyszerűek itt a meghatározások. Egy példa: „Amit a szóból egy szájmozdulattal ki lehet ejteni, azt szótagnak hívjuk; pl. ü-veg. A szótagok *szóhangokból* állnak. A szóhangok jeleit *betűknek* nevezzük. „Természetesen ma már a főnevek és az igék ragozása más módszerrel kerül tanításra.

Pap Ferencz kemenesmagasi evangélikus tanító úr számára nem csupán kenyérkereseti forrás és lehetőség volt a tanítóság, hanem *elhivatottságból fakadó, népének kulturális felemelkedéséért felelős szolgálat*. Minden korban alapvetően és funkcionálisan érvényes élete tanítása arról, hogy kicsi falvakban is lehet „nem alapfokon" tanulni és tanítani, nevelni „a nemzet rosszul fizetett napszámosainak"! Magasabb műveltségi színvonalra törekedni és arra eljutni, akinek nem lesz, lett teherré a szellemi munka, s nem idomul hozzá a környezetéhez.

A könyv nem tárgy, nem élettelen anyag, hanem az ember szellemi világának parányi része, tárlója. Pap Ferencz „tankönyvecskéje" pedagógiatörténeti kuriózum. Bizonnyal érdemes volt rá felfigyelni és rajta keresztül irójára, akinek munkássága, hivatástudattal teljes életfolytatása megbecsülendő tanítás, mának is szóló szívszorító üzenet: ha mások művelésére vállalkozik az ember, keményen rá kell készülni! **Nádasdy Lajos**

TANKÖNYV

a

népiskolák felsőbb osztályai számára.

Tartalma:

I. Földrajz. — II. Magyarország története. — III. Alkotmánytan. — IV. A keresztyén egyház története. V. Természetisme. — VI. Gazdaságtani ismeretek. — VII. Magyar nyelvtan.

Készítette

PAP FERENCZ

evang. tanító.

Szerző saját.

A dunántúli ágost. hitv. evang. egyházkerület által népiskolai tankönyvül elfogadva

1877.

(Kapható a szerzőnél Ns-Magasiban, u. p: Kis-Czell).

Pápán, 1877.

a reform. főtanoda betűivel, ny. Debreczeny Károly.

10

A csillagszóró szikrái

(Gondolatok karácsony után)

Ünnep van, állunk a fa körül, s nézzük a csillagszóró szikráit, amelyek mindenfelé röppennek, majd kihunynak egy pillanat múlva. Némelyik merészebb, némelyik szerényebb ívet húz maga után. Ilyen szikrákból szedtem össze egy csokorra valót, ünnep előtt, alatt és után.

A szerényebb röptű szikrákkal kezdeném. Először a fő médiákról, hisz mindenki néz televíziót, hallgat rádiót. A tv eszményien buta (akarom mondani: eszményien szőke) híradós műsorvezetője örömmel állapította meg december 21-én, hogy kevesebben és kevesebbet vásároltunk ugyan, de milyen jó, hogy a drágább, majdnem luxuscikkeket vettük. Akarom mondani – vették. A rádió ezzel szemben (tán Forró Tamás vagy Havas Henrik volt) kimondta az igazat, hogy kevesebbet vásároltunk, mert kevesebbre futotta. Néha bizony igazán csak jelképes ajándék fog kerülni a fa alá, de a szeretet tán hivatott a hiány pótlására.

Más. Városunkban lehetett karácsonyfát kapni, méterre, darabra, kinek ahogy tetszett, s az árak sem emelkedtek tavaly óta túl sokat. Az viszont igaz, hogy idén a 2–3–4, esetleg ötszáz forint komolyabb érvágás egy fáért, mint tavaly volt.

Csillagszóró. 23-án már bűvös cikknek számított és csak Ságon, a Hegyi úti boltban lehetett kapni, ahol kínálták is szívesen, s náluk még szaloncukrot is lehetett venni.

Éjféli szentmise. Szállt az áhítat és az öröm éneke, a Glória, s valahogy mindenki magába nézett – volna, ha nem zavarják meg jó néhányan, főleg tizenévesek, akik átjáróháznak fogták fel a templomot, és úgy jöttek-mentek, mint a szépemlékű lengyel piacon.

Szilveszter, virsli. Szinte már tradicionálisan pusztítjuk a virslit az óév utolsó napján. 31-én, járva az üzleteket, már vagy még nem volt, ahol pedig találtunk, bátorság kellett volna megvenni az erősen mumifikálódott, kiállítási tárgynak inkább számító húsipari terméket.

Petárda, riasztópisztoly. Ezúttal is nagy előszeretettel alkalmazták a széles jókedv kifejezésére ezen eszközöket. Reméljük, a zajon kívül senkinek nem ártott a durrogós ünneplés.

Most következzenek a hosszabb ívű ragyogó szikrák.

Se szeri, se száma nem volt az ünnepi rendezvényeknek, s igazán nagy öröm, hogy a fenyőünnepélyek kitérője után ilyen hamar sikerült külsőségeiben is visszatérni az ünnep régi fényéhez. A város szinte minden iskolája előrukkolt valamilyen produkcióval a város valamely pontján.

Ki kell azonban emelni a karácsonyi hangversenyt, amelyen a zeneiskola, a szakmunkásképző és a gimnázium tanulói szolgáltatták a műsort, s említésre méltó az alsósági katolikus templom rendezvénye, ahol mind az evangélikus, mind pedig a katolikus gyerekek szerepeltek, s fellépett a Berzsenyi Lénárd Általános Iskola énekkara, valamint a gimnázium irodalmi színpada is.

Szintén egy szikrát jelentett a csillagszóróról a cserkészek betlehemezése és a KDNP-s gyerekek regölése. A szikrázó ünnepi fényhez csatlakozott az evangélikus templom rendezvénye is.

Fontos, nagyon fontos szikra volt az, amely az önkormányzat csillagszórójáról hullott mindazokra, akik rászorultak. 500 forintot kaptak azok a nyugdíjasok, akiknek a nyugdíja nem éri el a tízezer forintot. A gyermekes családok pedig 400 forintot kaptak minden kiskorú gyermek után, bár ennek kézbesítése nemhogy karácsonyra, de még szilveszterre sem történt meg mindenütt.

Hullanak a csillagszóró szikrái. Belenézünk, s régi karácsonyok illatát érezzük, s lehet, hogy a karácsonyfák elszáradnak, a gyertyák, a szikrák kihunynak, a szerény és a merész röptűek is, de megmarad az emlékük, mert jöhetünk és mehetünk ezen a földön, és elmehetünk róla, ha majd arra kerül a sor, de a karácsony ÖRÖK.

– r –

11

„Bölcsek,
mert csak tanulni lehet tőlük,
ha segítünk,
akkor pedig hálásak"

A Területi Gondozási Központ

Mindenféle társadalom egyik leginkább jellemző és legkevésbé leplezhető tulajdonsága az, hogy mennyire gondoskodik az öregekről, milyen helyet szán nekik saját berendezkedésében, mennyire figyel gondjaikra, örömeikre és véleményükre. Nagyon fontos az öregekről való gondoskodás, hisz mostani jelenünknek évekkel ezelőtt ők voltak a letéteményesei, s most joggal várják el azt, hogy vissza is kapjanak valamit. Fontosak ők, hiszen a mi tükörképeink; ha rájuk nézünk, akkor eljövendő önmagunkat tekintjük, s nem hinném, hogy különösebb bizonygatásra szorul: a kor és a tapasztalat bölccsé is tesz, s ebből mi csak okulhatunk. Épp ezért érzem úgy, hogy nagy mulasztást sikerül most pótolnunk, mert eddig alig írtunk városunk idős polgárairól lapunkban. Természetesen nem lehet mindenkihez odamenni, de a szervezett keretek módot adnak a képalkotásra. Ezért is kerestük meg az 1. sz. idősek klubjának vezetőjét, *Kovács D. Ferencnét*, aki örömmel válaszolt kérdéseinkre.

– Mióta működik a klub?

– Január 2-án lesz 25 éve, persze korábban nem így nevezték, de a folytonosság megvan.

– Hány tagjuk van?

– Jelenleg hetven. Amikor 1987-ben átjöttünk ide a Kossuth utcából, akkor volt tömeges jelentkezés, mert kedvezőbb lett a térítési díj összege. A korábbi gyakorlat az volt, hogy a hozzátartozók jövedelme volt a mérvadó, míg most a saját nyugdíj összegét vesszük figyelembe, s ennek alapján állapítjuk meg a térítési díj összegét.

– Mennyi a legmagasabb díj?

– 53 forint naponta, ez az ebéd és a vacsora nyersanyagnormája.

– Hogyan működnek?

– Mindennap nyitva vagyunk, s az ebéd és a vacsora mellett sok mindent tudunk nyújtani a tagjainknak. A szórakozás (újság, tv, rádió) mellett megemlíteném, hogy van fürdési, mosási lehetőség, havonta jön a pedikűrös, hetente rendel dr. Tamás Endre főorvos, aki vizsgál, receptet ír, s ha kell, mi ki is váltjuk a gyógyszert. Szükség esetén házhoz visszük az ebédet, s ellátjuk a ház körüli teendőket is.

– Ön mondta az imént, hogy 53 forint a nyersanyagnorma. Ez azonban csak töredéke lehet az összes költségeknek. Ki biztosítja a fenntartás többi költségeit?

– Az önkormányzat az intézmény fenntartója, a gazdasági munkát a Területi Gondozási Központ végzi, akikkel példásan jó az együttműködésünk.

– Elégségesnek tartja azt az összeget, amit az önkormányzat ad?

– Az önkormányzat amit tud, megad, s az is igaz, hogy csak a szükségeseket kérjük, fantasztikus kívánságaink nincsenek. Nagyban segít a fenntartásba az, hogy van egy festő-mázoló klubtagunk, Szabados József, aki minden ilyen jellegű munkát elvégez. Ki kell emelnem még Farkas István nevét, aki szinte minden szakipari munkához tud segítséget hozni a MÁV fűtőházból, s ők is már évek óta segítenek.

– Honnét kaptak még segítséget, akár anyagi vagy más természetűre is gondolok?

25 éves jubileumát ünnepelte a Liszt Ferenc Vegyeskar

Negyedszázados jubileumát ünnepelte városunk felnőtt kórusa, a Liszt Ferenc Vegyeskar. December 14-én színvonalas hangversennyel köszöntötte az énekkar a kórusmuzsikát szerető közönséget a Szakmunkásképző Intézet és Szakközépiskola aulájában.

Az együttes 1966 őszén alakult a Műszaki Ktsz akkori vezetőjének, **Kulcsár Dezsőnek** hathatós támogatásával. A megalakulás egyik fő szervezője volt **Balogh István**, a festőrészleg vezetője, aki ma is tagja a kórusnak. Az alapító tagok közül rajta kívül **Döbörhegyi József** és **Fekete Tibor** énekel ma is az együttesben. Megalakulásakor a kórust így hívták; Celldömölki Ktsz-ek Énekkara. Három év múlva **Németh László** művelődési osztályvezető kezdeményezésére és szervezőmunkájának eredményeként 30 pedagógus csatlakozott a kórushoz, amely 1969-ben felvette az Ipari Szövetkezetek–Pedagógusok Liszt Ferenc Vegyeskara nevet.

A 25 év során számos hazai és külföldi kórustalálkozón szerepeltek, s nyertek el értékes díjakat. Emellett felléptek egyházi ünnepségeken, szertartásokon. A rendszerváltás óta különösen megnőtt a templomi rendezvényeken, szertartásokon a kórus közreműködése, szolgálata.

Az első nemzetközi kapcsolat a lengyelországi Bilgoráj városának kórusával alakult ki. 1973-ban 10 napos turnén vettek részt Lengyelországban.

Több alkalommal szerepeltek a szomszédos

Ausztriában, Neudauban, Ollersdorfban, Stadtmansdorfban.

Egyik legnagyobb élményt jelentette számukra az olaszországi Alpok–Adria Fesztiválon való szereplés, Pordenone város kórusának vendégeként egy hetet tölthettek Észak-Olaszországban. Emlékezetes maradt a neuruppini vendégszereplés is a volt NDK-ban.

Az elmúlt év októberében pedig nagy sikerű hangversenykörutat tettek Németország több városában, melyről előző számunkban részletesen beszámoltunk.

A jubileumi hangversenyen **Süle Ferenc** karnagy vezetésével, aki megalakulása óta irányítja a kórust, az elmúlt 25 évre emlékezve keresztmetszetét adták széles repertoárjuknak.

Szerkesztőségünk nevében mi is köszöntjük a jubiláló énekkart és sikeres alkotómunkát, további jó szereplést kívánunk.

Molnár Gábor

1. sz. idősek klubjában jártunk

– Ez egy hosszú lista lesz, nem szeretnék senkit kihagyni, ha mégis előfordul, előre elnézést kérek érte. Korábban sokat segítettek a szocialista brigádok, most pedig a különböző rendezvényeinken kapunk sok segítséget. A Koptik Odó úti óvoda hosszú évek óta eljön hozzánk Mikuláskor és karácsonykor is. A Gayer iskola 2. a osztálya volt nálunk anyák napján és karácsonykor. Az intaházai színjátszó csoport tavaly is és idén is színdarabot mutatott be nekünk, ami nagy élményt nyújtott. Fontos számunkra, hogy rendszeresen látogathatjuk a zeneiskola rendezvényeit, mindig kapunk ingyenjegyet, s ők is rendszeresen közreműködnek rendezvényeinken, idén például az Idősek napján és karácsonykor. Jelentős az a lelki támogatás is, amelyet Klára nővér tud nyújtani. Komoly lelki feltöltődést jelent minden látogatása, nagyon szeretjük. Karácsonykor az evangélikus lelkésznő mondta az ünnepi beszédet. 1991-ben már harmadik alkalommal járt nálunk egy amerikai szociológusnő, aki sok hasznos tanáccsal látott el bennünket.

– A Vöröskereszt szervezésében két tagunk volt nyaralni Keszthelyen. Rendszeresen megyünk kirándulni – évente kétszer. Idén Bécsben és Kőszegen voltunk. Rendszeresen látogatjuk a KMK-ban rendezett előadásokat, s meg kell említenem Csőre Judit nevét, aki gyakran kedveskedik tortával, süteménnyel a rendezvényeinken.

– *Mi volt az idei legnagyobb rendezvényük?*

– Az Idősek világnapján tartott megemlékezés. Persze ennek előtörténete van. A Heti Hírhozóban olvastam Knoll István felhívását, hogy az ENSZ október 1-jét az Idősek világnapjává nyilvánította. Megtetszett nekem ez a dolog és örömmel szerveztem meg. Ünnepi beszédet mondott a polgármester úr, a plébános úr, valamint a Gondozási Központ vezetője, Csizmaziáné Hubert Mária. Ezúttal is vendégünk volt Klára nővér, a zeneiskola növendékei működtek közre, a KMK pedig egy szavalattal képviseltette magát. A klubtagok nevében Farkas István köszönte meg, hogy a világ megemlékezik az idős emberekről.

– Kiemelkedőnek mondható még a karácsonyi rendezvényünk is, ahol a már említett résztvevők mellett még a gimnázium irodalmi színpada is szerepelt. Nagyon szép emberi gesztus és feltétlenül meg kell említenem, hogy rendszeresen látogatjuk azokat a tagjainkat, akik szociális otthonba kerültek.

– *Úgy tudom, hogy nemcsak kapnak, de adnak is segítséget, például a mozgáskorlátozottak helyi csoportjának. Hogyan is van ez?*

– Nincsen ebben semmi különös. Annyira mindennapi már a kapcsolatunk, hogy természetes a segítségnyújtás. Díjmentesen helyet biztosítunk a rendezvényeiknek, összejöveteleiknek, és Holpert Jenőnével, a csoport vezetőjével – aki közvetlen munkatársam – minden gondot, problémát megbeszélünk, s igyekszünk a legjobbat nyújtani nekik. Itt van például a szilveszteri rendezvényük, ahol legalább kilencvenen szórakoztak. Nekem egyébként is valahogy egyformának tűnik a két közösség, hiszen mindannyian segítségre szorulnak.

– *Milyen segítségre lenne még szüksége az idősek klubjának?*

– Folyamatosan kapjuk mindig a segítséget, talán rendkívüli dologra most nem is gondolnék, de azért az nagyon jó lenne, ha valamibe beleszólhatna ez az idős korosztály, ha lenne érdekképviseletük, akár egy jól szervezett helyi csoport, akár egyesület formájában.

– *Végezetül hadd kérdezzem meg, hogy milyenek a klubtagok, önök hogyan tudnak viszonyulni hozzájuk?*

– Bölcsek, mert csak tanulni lehet tőlük, ha segítünk, akkor pedig hálásak. Segítik egymást, s úgy gondolom, hogy azok, akik a klubba járnak, kiegyensúlyozottabbak, mint azok, akik tényleg magányosan élnek. Mi pedig mindent megteszünk, hogy jól érezzék magukat. Úgy érzem, nagy szükség van erre az intézményre.

– *Tehát még mindig van mit tanulnunk tőlük?*

– Tizenöt éve végzem ezt a munkát és nagyon sokat tanultam és tanulok tőlük ma is.

Köszönöm a beszélgetést, s kívánom, hogy az a derűs és békés légkör, mely betöltötte intézményüket karácsonykor és még utána is, maradjon meg egész évre, s akkor a gond és a bánat is messze elkerüli az 1. sz. idősek klubját.

Képünkön: Az Idősek világnapján tartott megemlékezés egy pillanata.

Rozmán

Fotó: Horváthné Kovács D. Adél

Amíg élt, szerénysége miatt nem vettek róla tudomást, amikor meghalt, még jobban elfelejtették

Kresznerics Ferenc tudós papról írta a címnek választott idézetet egy jeles egyháztörténész. Sok igazság van a megállapításban. Az utóbbi három évtized azonban törlesztett az adósságból. Talán már kevesen emlékeznek az első Kemenesaljai Napokra, amikor a központi ünnepség Kresznerics Ferenc születésének kétszázadik évfordulójához kapcsolódott. Mostani írásomnak két évforduló ad időszerűséget. Kresznerics Ferenc 180 éve érkezett Ságra és 160 éve halt meg.

Ságon, a temető mellett elhaladó útról gyakran látom síremlékét, amelyet egy tisztelője, tanítványa állított. Síremlékén életrajzi adatai mellett egy kettétörten is teljes lánggal égő gyertya látható, jelképezi életútját és azt, hogy a tudományok központjától távol, egy kis faluban képes volt maradandót alkotni, nemzete javát szolgálni.

Alakját megörökítő kép, festmény nem maradt róla. Tanítványa leírásából tűnik elénk magas, szikár, beteges alakja, a simítást nem tűrő haja, a mély gondolkodókra jellemző járása, idős korában viseltes öltözete.

Kresznerics Ferenc Ivánccon született 1766. február 25-én. Életében meghatározó szerepe volt a diákéveknek. Szombathelyen abban az időben kerültek elő a régi Savária emlékei. Sopronban mint nyitott könyvből olvashatta a régi házak történetét. Ivánccon barátjától értesül a Martinovics mozgalomról. Pozsonyban kispap társaival együtt fogadalmat tettek, hogy életüket a nemzeti nyelv és a hazai tudomány felvirágoztatására fordítják.

Amikor Szily püspök 1793-ban filozófiai iskolát létesített Szombathelyen, Kresznericset a matematika tanítására kérte fel. Az iskolából néhány év múlva távoznia kellett. Bécsben Megyesi Somogyi János tanácsos gyermekeit neveli, de felkérést kapott Széchenyi István és Pál nevelésére is. Néhány év múlva ismét Szombathelyen tanít, azonban plébánia után vágyakozik. Ismét a Somogyi család segít, támogatásukkal kerül Ságra 1812. április 8-án. Életének utolsó két évtizede kötődik Sághoz. Itt lett tiszteletbeli tagja a Tudományos Akadémiának, amely rangot elsősorban nyelvészeti munkásságáért kapta 1831-ben.

A magyar irodalmi nyelv megteremtése érdekében egyre inkább nélkülözhetetlen lett a magyar nyelv teljes szókincsének összegyűjtése, ezt a nagy munkát végezte el Kresznerics Ferenc több mint 80 ezer gyökérszó összegyűjtésével. Szótára előszavában írta: „Hazánk Tudósai! Utat törtem, kövessetek." Sok jó gyökeret és ismeretlen szót élesztett fel a köznép nyelvéből a régiség penészei közül – írta róla Vörösmarty.

A hatalmas anyag kiadása nemzeti ügy lett, a magyar tudományos élet erkölcsi kötelességének érezte, hogy Kresznerics szótára megjelenjen. Vörösmarty mellett ki kell emelni a Dukáról származó Stettner (Zádor) Györgynek a kiadással kapcsolatos tevékenységét, Kresznericshez fűződő barátságát.

Az előfizetés-gyűjtés eredményes volt, a mű három részben megjelent. A harmadik rész megjelenését azonban már nem érte meg, 1832. január 18-án meghalt. Végső nyughelyéül a Boba határában álló Árpád-kori templomot jelölte meg, ezért keresték ott sírját. Valamilyen oknál fogva Ságon temették el.

Fő munkája mellett még ki kell emelni: kilenc matematikakönyvet írt. Gazdag közmondás-gyűjteménye maradt fenn. Amit látott, tapasztalt, naponként feljegyezte. Elkészítette a Szombathelyi iskolák történetét. Közel tizenkétezer külföldi és magyar pénz leírását végezte el, amiből szintén könyv lett. Kilenc hatalmas kötetben gyűjtötte össze az élete során olvasott munkák kivonatát. A Sági Hegység Törvényeit lemásolta, megmentette az utókor számára. Utolsó éveiben az Akadémia megbízásából műszógyűjtéssel foglalkozott. Tudós munkássága mellett – amiről csak igen vázlatos áttekintést nyújthattam – mindenekelőtt egyházi ember volt, plébános, kemenesaljai esperes, szentszéki bíró. A legnagyobb munkái közepette is órákat tudott beszélgetni a hozzá érdeklődéssel forduló vendégeivel. Szeretett népe – így nevezte a ságiakat – pedig „bámulva becsülte" tudományát.

Kresznerics Ferenc a régi pénzek gyűjtése mellett nagy gondot fordított könyvek gyűjtésére is, könyvtárát sokan használhatták. Hagyatékát az Akadémia vásárolta meg, amely állt 200 ősnyomtatványból, 70 kötet kéziratból, 1060 kötet főleg magyar irodalmi vonatkozású könyvből és több ezer régi pénzből. Közcélú alapítványt is tett.

Gondoljunk a fentiekre, ha nevét halljuk.

K. Gy.

37 év a könyvtárügy szolgálatában

1991. december 30-án nyugállományba vonult, s ezzel véget ért Káldos Gyula több mint három és fél évtizedes könyvtárosi tevékenysége. Vezetése alatt a celldömölki könyvtár stabil, jó szakembergárdával szolgálta a város és vonzáskörzete lakosságát, s tevékenysége alapján joggal tartották a megye egyik legjobb közművelődési könyvtárának. Nagy része volt a városkörnyék könyvtárhálózatának kialakításában, gondozásában. Káldos Gyula emellett irányítója, szervezője volt a helytörténeti csoport munkájának, részt vett a Kemenesaljai Napok és más kulturális rendezvények előkészítésében, lebonyolításában. Aktív könyvtárosi, könyvtárigazgatói munkásságának befejezésekor, nyugállományba vonulása alkalmából úgy hozta a sors, hogy ugyanabban a teremben – az apátság egykori könyvtárszobájában, amely ma a polgármester hivatala – köszöntötték, ahol 37 évvel ezelőtt, 1955-ben kinevezték könyvtárosnak. **Molnár Gábor**

Kulturális programok

Kemenesaljai Művelődési Központ

Január 3-tól 28-ig KISLÉGHI NAGY ÁDÁM festőművész kiállítása látható.

Január 11., szombat du. 4 órakor Taylor Nield: ALI BABA ÉS VAGY NEGYVEN GENGSZTER; musical a Budapesti Kamaraszínház előadásában. A főszerepben: Nemcsák Károly.

Január 12., vasárnap de. 9 órakor A HORGÁSZ KLUB KÖZGYŰLÉSE.

Január 24., péntek du. 5 órakor a fiatal pedagógus alkotók sorozat keretében HORVÁTHNÉ NAGY ZSUZSANNA rajztanár kiállítása. Megnyitja: dr. Dora Józsefné igazgatóhelyettes. Megtekinthető: február 9-ig.

Tanfolyamok

60 órás szabás-varrás tanfolyam kezdőknek. Vezeti: Gátai Ernőné. Első foglalkozás: **január 10-én,** péntek du. 5 órakor. Részvételi díj: 1200 Ft/fő.

24 órás társastánc tanfolyam. Vezeti: Várbíró Zoltán. Első foglalkozás **január 19-én,** vasárnap. Részvételi díj: 1000 Ft/fő.

Városi Könyvtár

A Kemenesaljai Berzsenyi Asztaltársaság szervezésében **január 20-án, hétfőn este 6 órakor a celldömölki 356. Sz. Kapisztrán Szent János Cserkészcsapat mutatkozik be „A magyarországi cserkészet története, gróf Teleki Pál tevékenysége" címmel.**

Január 23., csütörtök este 6 órakor, helytörténeti csoport: Körút Erdélyben címmel diavetítéssel egybekötött előadást tart Portschy Tamás.

Ádám Jenő Zeneiskola

Január 19., vasárnap du. 4 órakor a Capella Savária Vivaldi-koncertje. Közreműködik: Zádori Mária énekművész. Vezényel: Németh Pál.

Január 19., vasárnap du. 4 órakor a gyermek díszítőművészkör kiállítása. Szakkörvezető: dr. Dora Józsefné igazgatóhelyettes, rajztanár. A kiállítás és hangversenylátogató közönségnek ajánlja: Molnár Gábor.

Január 30. du. 2 órakor ifjúsági hangverseny a zeneiskola kamaratermében. Közreműködnek a Győri Zeneművészeti Szakközépiskola növendékei.

Az 1992/93-as tanév előkészítése a celldömölki szakképzésben

Középfokú szakoktatásunk jelenleg alapvetően kétféle formában zajlik. Létezik a hároméves szakmunkásképzés, amelynek elvégzése után a tanuló szakmunkásvizsgát tesz és szakmunkás-bizonyítványt kap. A másik forma a szakközépiskolai képzés, amelynek elvégzése után a tanuló továbbtanulásra alkalmas érettségit tesz, emellett bizonyos szakmákban szakmunkás-bizonyítványt kap. A celldömölki szakképző intézményben jelenleg mindkét változatban folyik az oktatás. A 20 osztály közül 17 szakmunkás és 3 szakközépiskolai szervezésű, 9 szakmában. A tanulólétszám 540.

Az 1992/93-as tanév előkészítését a korábbi évekkel szemben jóval előbb, már 1991 szeptemberében megkezdte az iskola vezetősége. Tette ezt azon meggyőződése alapján, hogy a szakoktatást nem mesterségesen kialakított keretszámok tervezése alapján, hanem valóságos igényekre kell építeni. Csak olyan szakmákban szabad képezni, amire szűkebb pátriánkban a gazdaságnak szüksége van. Így alapozhat meg és szolgálhat a szakképzés egy helyi érdekeken alapuló aktív foglalkozáspolitikát. Ehhez ismernünk kell a helyi gazdálkodó egységek várható, reálisan tervezhető szakemberigényeit. Megkeresésünkre a gazdálkodó egységek vezetőinek többsége pozitívan foglalt állást a tanulóképzés ügyében.

A gazdálkodási egységek kívánalmain túl a társadalmi igényekhez való igazításra szintén szükség van. E két pólus összehangolására vállalkoztunk.

A következő tanévben a hagyományosan oktatott szakmáinkból az alábbi tanulólétszám beiskolázására kerülhet sor: géplakatos 18 fő, autószerelő 8 fő, esztergályos 4 fő, nőiruha-készítő 22 fő, szobafestő 11 fő, kőműves 10 fő.

Melyek lesznek az új képzési ágak? A MÁV Vontatási Főnökségnél képzési irányváltoztatásra kerül sor. Igényükre új szakmaként 11–11 főt iskolázunk be dízelmozdony-szerelő és vasút villamossági szerelő szakmákra. A GLOVITÁLIA Ruhaipari és Kereskedelmi Kft. a kötőipari konfekciós szakmában 16–18 leányt kíván foglalkoztatni – várhatóan a Szakképzési törvény elfogadása után – 2 éves képzés keretében. Az olasz–magyar vegyesvállalatnál a gyakorlati oktatás során szabadidő, sport, sí és golf felsőruházati termékek varrására készítik fel a tanulókat.

A 4 éves szakközépiskolai osztály szakmai irányultsága asztalos, a heti 1 nap gyakorlati képzés a KERMODUL tanműhelyére épül.

Már a jelen tanévben elkezdődött és várhatóan folytatódik az a gyakorlat, hogy a Celldömölki Ipartestület tagjai szívesen vállalkoznak egy-két tanuló gyakorlati oktatására, elsősorban szobafestő és kőműves szakmákban. Az idei tanévben 33 kisiparossal állunk gyakorlati oktatói kapcsolatban, akiknél 62 tanuló végzi választott szakmája alapjainak lerakását. Az ÉLGÉP jogutódjaként működő CELBA termelési egység tanulólétszám tekintetében lényegesen kevesebbet igényel az előző tanévekben megszokottnál. A géplakatos és esztergályos képzés bázisaként számon tartott két tanműhelyben 4–4 tanuló képzésére vállalkoznak.

Ha nem is merőben új szakmaszerkezettel, de szélesedik a celli szakképzés szakmai palettája. Új igények jelentkeznek, másrészt eddigi képzési ágakban csökken a beiskolázási lehetőség.

Összességében az elmúlt évek beiskolázási létszámának átlaga a következő tanévben is realizálódhat. A celldömölki és közvetlen környékbeli 8. osztályokból kikerülő, szakmát tanulni kívánó tanulók megtalálhatják számításukat.

Varga László
igazgató

Egyházi hírek

December 13-án Celldömölkön, szülővárosában celebrálta első préposti miséjét Csoma János. Édesapja, rokonai itt élnek, s a celli temetőben nyugszik édesanyja. Csoma János a Veszprémi Egyházmegye főszámvevője, s egyúttal a Római Katolikus Püspöki Kar titkárságának pénzügyi vezetője. Plébánosi szolgálatát Balatonalmádiban és Vörösherényben végzi. Préposti beiktatása 1991. október 31-én volt a Veszprémi Püspöki Székesegyházban dr. Szendi József püspök úr 70. születésnapja alkalmából. További egyházmegyei és lelkészi szolgálatára Isten áldását kérjük.

✧ ✦ ✧

A református gyülekezetben **december 15-én** Dauwe Boulens holland származású ref. lelkész tartott előadást. A Magyarországi Ref. Egyház kábítószeres fiatalokkal foglalkozó missziós munkatársa a szenvedélybeteg fiatalok közötti munkáról tartott beszámolót, s gyakorlati útmutatásokkal is szolgált. A résztvevők, köztük néhány egészségügyi dolgozó és orvos, számos kérdést tettek fel a munka eredményességét és módját illetően, amire szakszerű válaszokat kaptak.

Január 26-án, vasárnap délután fél 5 órakor a templomban vetítettképes előadás lesz. Pálfai László, a vajszlói református gyülekezet tagja az ormánysági festett kazettás templomokról és a Dráva menti táj természeti szépségeiről tart élménybeszámolót. Az előadás után szeretetvendégség. Mindenkit szeretettel hívnak és várnak.

„Addig van nép, amíg dala van”

Öregek és fiatalok ülnek a fonóban, ahol tragikus és boldog szerelmek szövődnek, és közben egyre csak szól a dal.

Ezt a képet láttam magam előtt, ennek a hangulatát éreztem a Kemenesaljai Berzsenyi Asztaltársaság december 9-i összejövetele után, amelyen dr. Barsi Ernő győri népzenekutató tartott előadást a magyar népzenéről.

Az előadóban és bennünk hallgatókban is ez a kérdés fogalmazódott meg először: „Kell-e ma beszélni a magyar népzenéről?”

Hiszen az embereknek mindennapi megélhetési gondjaik vannak, a déli határon túl háború dúl. A gyerekeknek az iskolában a magyar népzenét tantárgyként oktatják, akár a történelmet.

De ezen az estén velünk, hallgatókkal valami különös csoda esett meg. Elkezdtük egy röpke másfél órában felfedezni a magyar népzene csodáját.

Előadó és hallgató között bensőséges és meghitt viszony szövődött azáltal, hogy dr. Barsi Ernő „élte” az előadását. Már nem csak ő énekelt, mi is vele daloltunk. Nem csak ő vetítette a diákat népzenekutató útjairól, hanem képzeletben mi is Csikarcfalván, Csíksomlyón, Gerencséren jártunk.

Megértettük, hogy a népdal gyökér. Gyökér az ősökhöz, a röghöz, amelyen élünk, a határokon túl élő magyarokhoz, hiszen egyetemes érvényű.

Elfelejtettünk népdalokat énekelni. Elfelejtettünk a nagy rohanásban megállni és meghitt emberi közösségeket kialakítani.

Eltűnt a falvak, a kisváros közösségjellege. Hol vannak a régi népdalkörök, színjátszócsoportok, amelyek nemcsak egy-egy estére fogták össze a települések lakosságát?

Élnek még azok az emberek, akik tudnának erről mesélni, akik segíthetnének ezeknek az újrateremtésében.

Gondolkodjunk el azon, hogy az ismét széteséssel fenyegetett társadalom gondjain talán segíthetne valamit, ha ezt az egy mondatot a magunkévá tennénk: „Daloljunk együtt!”

Fonyó Roberta

Családi teríték

Szerkeszti: B. Horváth Cecília

„Az évszázad olvasókönyve"

megírására ihletett két szentesi tanítónőt az Apáczai Kiadó 1991. február 2-án közzétett pályázati felhívása. Ezekkel a szavakkal méltatta Burai Lászlóné és dr. Faragó Attiláné munkáját dr. Csonka Csabáné, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium főmunkatársa, a 3. és 4. osztályos olvasókönyvek országos pályázata kuratóriumának elnöke az ünnepélyes díjkiosztás alkalmával a celldömölki Polgármesteri Hivatal dísztermében, ahol szinte valamennyi díjazott és jutalmazott pályamunka írója megjelent.

Városunk ezen jeles eseményéről már másnap – 1991. december 20-án – részletes beszámolót adott a megyei napilap. Az eredmény olvasható volt korábban a Tanító és a Köznevelés c. folyóiratok decemberi számaiban is.

A díjkiosztás alkalom volt a személyes, közvetlen találkozóra a pályázat meghirdetői, a pályázók és a bírálók között. Közös szándék hozta őket össze: a felelősségérzet, hogy gyermekeink „tiszta forrásból" szerezzék meg ismereteiket, tanulják meg a haza, a család, a szűkebb és tágabb környezetük, az élet és a természet szeretetét.

Ezt a gondolatot fejezi ki az ünnepség meghívójának jól megválasztott mottója:

„Nemcsak olvasni – oly szűkös a szó,
nem írni csak – az írás elmosódik –,
tanítani a lét maradandó
örömeit, ...
a töltekező szellem bő vigalmát,
a lélek beleélő örömét,
önfeledtségét,"...

(Kónya Lajos: Fáklyakert)

Jó lenne, ha az évszázad tankönyvei megjelennének az általános iskolától az egyetemig, hogy e szép ideák a jövő évezredben megvalósulhassanak.

Januári szólások, közmondások

Januárt ha eső veri,
Erszény, hombár megszenvedi.

E hónapban fordul meg lyukában az ürge is. Ha fejjel kifelé helyezkedik el, jó idő várható; ha farral, akkor még jócskán fog tartani a tél.

6. Ha Vízkereszt vizet ereszt,
A tél soká ki nem ereszt.

21. Ágnes-napi verőfény,
Jó termésre ad reményt.

22. Ha szépen fénylik Vince
Tele lesz borral a pince.

25. Pál fordulása ha tiszta,
Bőven terem mező puszta.
Ha Pál fordul ködbel,
Ember hal döggel.

N.L.

Szépségápolás

A jó és magabiztos fellépéshez nélkülözhetetlen az ápolt külső. Mostani számunktól kezdve rendszeresen szeretnénk kozmetikai tanácsokkal segíteni az ifjúságot, a lányokat, a fiúkat és a felnőtt korosztályt is. Rovatunk tanácsadója ***Golda Péterné*** *kozmetikusmester, aki most a serdülőkor leggyakoribb kozmetikai problémái megoldásához ad útmutatást.*

Alapvetően négy bőrtípus létezik: a normál, a zsíros, a száraz és a vízhiányos. Ez utóbbi szinte mindegyik típusnál jelentkezik a normál bőr kivételével. Mindenki könnyen megállapíthatja arcbőre tulajdonságát a következő módon: a frissen megmosott arcára cigarettapapírt helyez, fél perc múlva leveszi, ha tiszta marad, semmi gond, ha foltos lesz, akkor a bőre a zsíros kategóriába tartozik. A zsíros bőr elsősorban a serdülőkorban fordul elő, sajnos egyre gyakrabban. Ez nemcsak esztétikai problémát okoz a fiatalnak, hanem lelki konfliktusokat is: abban a korban jelentkezik, amikor éppen a legszebbek szeretnének lenni, a párkapcsolatok kialakulásának kezdetén.

Házi kezelések

Változtatni kell a táplálkozási szokáson. Javasolt a fűszermentes – ha az ifjú kibírja, a hústalan – és természetesen a zsírszegény étrend. Helyette fogyasszon rengeteg zöldfőzeléket, zöldségfélét, tejet – a tojás is megengedett.

A régi jól bevált recept: naponta kevéske élesztőt enni, mert az a teljes B-vitaminsort tartalmazza. Nagyon sok mozgás a szabadban, napozás és stresszmentes élet. (Ez utóbbi sajnos nehezen valósítható meg. Szorongásra ok van bőven: vizsgák, felelés, dolgozat és folyományai.) Elengedhetetlen a napi, az egész testre kiterjedő tisztálkodás és a tiszta öltözet. Az arcot szappannal, meleg vízzel kell mosni, naponta többször is. Ehhez a legjobb a Flóra szappan. Nagyon lényeges a fogak állapota, a rendszeres fogorvosi ellenőrzés, kezelés. Az elhanyagolt, rossz fog rengeteg más panasz forrásává válhat. Ezenkívül: fáj, csúnya és a lehelet is kellemetlen.

Otthoni pakolások zsíros bőrre

1. Flóra szappanos habot közepes keménységű fogkefével körkörös mozdulatokkal az arcra felvinni, 10 percig rajta hagyni, először meleg, majd hideg vízzel lemosni. A pakolást hetente kétszer ismételjük meg.

2. 1 tojás fehérjét habnak felverve, pár csepp citromot és 1–2 dkg élesztőt összekeverünk, a letisztított arcra kenjük, 20 perc múlva lemossuk.

Kendőzés

A fiatal lányok szeretnék eltüntetni az arc hibáit. Soha ne használjanak vastagon alapozókrémet, púdert, mert az eltömíti a pórusokat, bőrük nem szellőzik és még pattanásosabbak lesznek. A szemet és a szájat hangsúlyozzák, ha nagyon szépek akarnak lenni és legfeljebb jó minőségű, kénes púdert használjanak.

Ha ezek a tanácsok nem segítenek, ***rendszeres alkalmazásuk*** *hatástalan marad, szakemberhez kell fordulni: orvoshoz, kozmetikushoz. A zsíros, pattanásos bőr okát igazán az orvos tudja felderíteni, a felületi kezelésben a kozmetikus segít.*

A következő számunkban a farsang jegyében adunk tanácsot.

Új könyvek és hanglemezek a Városi Könyvtárban

Aki a borsos ára miatt nem tudta megvenni A TECHNIKA KRÓNIKÁJA c. enciklopédiát, az most az olvasóteremben kedvére lapozgathatja, használhatja.

Afrika, Amerika, Ázsia, Európa népeinek több ezer éves technikai teljesítményei bontakoznak ki előttünk ebben a színes képeskönyvben, amely egyben magyar technikatörténet is. A függelék a kémiai és fizikai Nobel-díjasok, természettudósok és feltalálók jegyzékét tartalmazza. A kötetben a visszakeresést személy- és tárgymutató segíti elő.

Ugyancsak az olvasóterem új szerzeménye a GUINNES – SPORTREKORDOK ÉS ESEMÉNYEK ENCIKLOPÉDIÁJA, amely sportolókhoz, szurkolókhoz, a sport iránt érdeklődők népes táborához szól, megbízható, pontos adatokkal, eredményekkel.

Nyelvtanulóknak ajánljuk DOHÁR PÉTER: KIS ANGOL NYELVTAN c. könyvét. A szerző „emberi" nyelven írta meg ezt a sokáig nélkülözött, könnyen használható, magyar agyra és lélekre komponált angol nyelvtankönyvet.

Zenekedvelőknek és irodalombarátoknak

José Carreras, Plácido Domingo, Luciano Pavarotti hangversenye, Caracalla Termái Róma, 1990. július 7. Vezényel: Zubin Mehta. Tolcsvay László–Müller Péter–Müller Péter Sziámi: Mária evangéliuma. Rockopera. A vadhattyúk. Andersen meséjét elmondja Bánsági Ildikó. Márai Sándor: Egy polgár vallomásai. Elmondja: Márai Enikő.

Kemenesalja konyhájából

Ezeket az ételleírásokat ismerőseimtől kaptam – igaz, nem a reformkonyha remekei, de igen finomak. Most, a disznóvágások időszakában talán jólesik majd egy kis hústalan étel is. Arra szeretném buzdítani az Olvasókat, hogy jól bevált specialitásaikat ismertessék meg lapunk közvetítésével másokkal is.

Árpád reggelije (vacsorára is jó)

Az apróra vágott hagymát és füstölt szalonnát megpirítjuk. A krumplit meghámozzuk és nagyon apró kockára vágva megfőzzük. Majd leszűrjük és összekavarjuk a hagymával. Teszünk bele ételízesítőt, sót, borsot, ízlés szerint. Mikor kihűlt, egy nyers tojással összekeverjük. Ez lesz a töltelék. Ezután a palacsintasütőben olajat forrósítunk, abban 3 db tojást megsütünk úgy, mint a palacsintát, mindkét oldalán. Megtöltjük a masszával, tejföllel megkenjük és forró sütőben átsütjük.

Túrófánk (Ági receptje)

Hozzávalók: 1/4 kg túró, 2 dl tejföl, 3 db egész tojás, pici só és cukor, 1/2 sütőpor, 22 dkg liszt.

Jól összedolgozzuk, állni hagyjuk és bő, forró olajban kisütjük. Kávéskanállal szaggatjuk ki. Fahéjas cukorral megszórva tálaljuk.

Jó étvágyat! Várjuk receptjeiket a szerkesztőségbe.

KÉK-hírek

1991 decemberében 32 bűnügyben rendelt el nyomozást a celldömölki rendőrkapitányság. Ezek közül emelünk ki néhányat.

Egy szombathelyi lakos tett feljelentést december 2-án, hogy a Budapest–Szombathely között közlekedő hajnali vonaton amíg aludt, egy ismeretlen személy eltulajdonította a zsebéből az okmányait, valamint 9200 forint készpénzét. Az azonnali rendőri intézkedés eredményeként a rendőrség az elkövetőt felderítette, a készpénzt hiánytalanul lefoglalta, az okmányokat pedig a már Szombathelyen lévő kocsiban eldugva megtalálta.

Egy külsővati személy tett feljelentést december 4-én ismeretlen tettesek ellen, akik 19 és 20 óra közötti időben a Dózsa György úti parkolóban bántalmazták, s erőszakkal elvették ötezer forintját. A forrónyomos üldözés során az elkövetők személye ismertté vált, s a három fiatalkorú elkövető közül a bíróság kettőt előzetes letartóztatásba helyezett.

December 18-án ismeretlen tettes behatolt a Koptik Odó úti óvodába, ahonnét egy kétkazettás magnót és 1200 forint készpénzt tulajdonított el. Az ügyben az eljárás folyamatban van.

Egy sárvári lakos tett feljelentést ismeretlen tettes ellen, aki december 19-én a délelőtti órákban a szakmunkásképző intézet folyosójáról ellopta a bőrdzsekijét, amelynek értéke mintegy 12 ezer forint. Az eljárás folyamatban van.

Egy sárvári lakos feljelentése alapján a Sárvár Városi Ügyészség nyomozást rendelt el azon ostffyasszonyfai lakos ellen, aki október 27-én az ostffyasszonyfai sportpályán a partjelzőt bántalmazta. A sértett 8 napon belül gyógyuló sérülést szenvedett.

December 20-ára virradóra ismeretlen tettesek betörtek a jánosházi általános iskolába, ahonnét a különböző termekből mintegy 80 ezer forint értékben műszaki cikkeket (fénymásolót, rádiós magnót, lemezjátszót, kazettákat), valamint futball-labdákat tulajdonítottak el. Az osztálytermekben az üvegezett szekrényajtókat kitörték, az írásvetítőket megrongálták, mintegy 40 ezer forint kárt okoztak. A forrónyomos üldözés során az elkövetők személye ismertté vált, közülük egyet a bíróság előzetes letartóztatásba helyezett, az eltulajdonított tárgyakat lefoglalták.

Az elkövetők személyében ismertté váltak a korábbi jánosházi betörések tettesei. A betörés végrehajtásában feltűnő volt a céltalan rongálás, jellemző, hogy az elkövetők még a gyerekek által felállított fenyőfákat is ledöntötték, eltörték.

Egy celldömölki lakos tett feljelentést ismeretlen tettes ellen, aki december 24-én éjszaka a mintegy 20 ezer forintot érő bőrdzsekijét a benne lévő 6400 forinttal együtt eltulajdonította. A rendőrségi eljárás folyamatban van.

Szintén celldömölki lakos tett feljelentést ismeretlen tettes ellen, aki november közepén lezáratlan kerékpárját eltulajdonította. Az elkövető egy kertai lakos személyében ismertté vált, a rendőrség a kerékpárt lefoglalta.

Ugyancsak celldömölki lakos tett feljelentést ismeretlen tettesek ellen, akik karácsony másnapjának hajnalán lakásába bementek és 56 ezer forintját ellopták. Az eljárás folyamatban van.

December 24-ére virradóra ismeretlen tettes betört a csöngei vegyesboltba és onnan mintegy 20 ezer forint értékben italt, cigarettát tulajdonított el. Az eljárás folyamatban van.

December 26-ára virradóra ismeretlen tettesek betörtek Celldömölkön a Temesvár utcában lévő vegyesboltba, ahonnét mintegy 40 ezer forint értékben italt, cigarettát, élelmiszert loptak el. A bevezetett rendőri intézkedés során az elkövetők személye ismertté vált, őket a bíróság előzetes letartóztatásba helyezte.

Egy vönöcki lakos tett feljelentést ismeretlen tettes ellen, aki a háza udvarán álló kocsijából 5 ezer forintját ellopta. A forrónyomos üldözés során az elkövető személye ismertté vált, ellene az eljárás folyamatban van.

Végignézve a híreket megállapítható, hogy az év vége nem szűkölködött bűncselekményekben. Sajnálatos, hogy a betörések mellett a testi sértések száma is emelkedett. Örvendetes viszont, hogy ezúttal is tudtunk már felderített bűncselekményekről hírt adni, s amint azt a rendőrség illetékesétől megtudtuk, az itt felsorolt ügyek nagy többségében is már van gyanúsítottjuk, s a nyomozás is előrehaladott stádiumban van.

A jánosházi iskolában történt rongálásról készült fotókat a rendőrség bocsátotta rendelkezésünkre, melyért ezúton mondunk köszönetet.

R. L.

ELEKTRO SHOP
Celldömölkön, a Baross utcában

SAMSUNG, GOLD STAR KÉSZÜLÉKEK
– televíziók, videorekorderek, mikrosütők, music centerek, rádiós magnók, autórádiók –
SZÉLES VÁLASZTÉKÁVAL VÁRJUK KEDVES VÁSÁRLÓINKAT.

Ugyanitt kaphatók
FJORD HŰTŐSZEKRÉNYEK
és MÉLYHŰTŐLÁDÁK.

Valamennyi termék eredeti garanciával.
ELŐLEG NÉLKÜLI HITELLEHETŐSÉGET BIZTOSÍTUNK.

Üzletünkben használt műszaki cikkek bizományba vételével és eladásával is foglalkozunk.

Nyitva tartás: munkanapokon 9–17 óráig
szombaton 9–12 óráig

✧ SPORT ✧ eredmények – események ✧ SPORT ✧

Szilveszteri Kupa

Karácsony után immár a harmadik éven népesítették be a csapatok a sportcsarnokot, amolyan kellemes szabadidő-eltöltésre. A parkettfoci gála 1991. évi rendezvénye négynapos tornára sikeredett. A tornára a jókedv, a derű és a sportszerűség volt a jellemző. Természetesen most is akadtak elégedetlenkedők, ha nem is nagy számban. A csoportvesztesek közül néhányan nehezen nyugodtak bele a megváltoztathatatlanba. Óvni akartak, pedig ezen a tornán nem volt óvási lehetőség, csak észrevételt lehetett tenni. Ezt pedig a mérkőzések előtt vagy alatt lehetett megtenni a zsűri elnökénél. Néhány panasz a csapatok csoportbeosztása ellen is elhangzott. Sajnos nincs lehetőségünk „világbajnoki" jellegű sorsolásra. A csapatok legtöbbje ismeretlen, csak a parketten derül ki a „tudásuk". Ott aztán valóban kiderül minden, de ilyenkor korrigálásra már nincs lehetőség. Azért a legjobbak most is elsők lettek, a másodikok és sokadikok pedig győztek! Győztek, mert mozogtak egy jót, s közben még gólt is rúgtak. Így van ez jól, hiszen ez a célja az egésznek.

Az általános iskolások csoportjában öt celldömölki csapat vett részt. Az első helyet a **Gayer iskola** nyerte. Könnyű volt nekik, hisz őket Bakó tanár úr irányította. A serdülő korosztályt is öt csapat képviselte. Ebben a korosztályban a belvárosi csapatok játszották a főszerepet. A kupát a **Kontyos FC** nyerte a szemben lakó Fekete Démonok előtt. Az ifjúsági korosztálynak 3x3-as és 2x4-es csoportban kellett selejtezőt játszani a döntőbe jutásért. A döntőben holtverseny alakult ki a Ciklámen SE és a Sirálycsorda között. Mindez történt azért, mert a gólkülönbség a „bundázások" elkerülése miatt nem számított. Az elsőséget sorsolással kellett volna eldönteni, de a csapatok ragaszkodtak a hetes rugásokhoz. Ez pedig a Sirálycsorda név mögött rejtőző jánosházai ifiknek kedvezett, így ők nyerték az ifjúsági korosztályosok részére kiírt kupát. A Ciklámen SE a celli ifisták csapata volt. Jó játékukért, akárcsak a harmadik helyezett kemenesmagasiak a sok-sok tapson túl dicséretet érdemelnek.

A felnőttek korosztályában volt a legnagyobb a mezőny. 6x3-as csoportokba lettek a csapatok beosztva. (A rosszmájúak szerint protekciós alapon, pedig csak álmosan egy hajnalon.) Sajnos csak a csoportgyőztesek kerülhettek tovább, újabb 2x3-as csoportba, s végül e két csoport győztese játszhatott a kupáért. Már a selejtező során döntőnek beillő mérkőzéseken jutott tovább a Handball SE a CELLÉP ellen. A Handball SE-ben az NB II-es kézilabdázók játszottak, míg a CELLÉP-ben a CVMSE „öregfiúk". Ők a döntőbe jutásért kétszer mérkőztek meg egymással, mert a csoport harmadik tagja nem jelent meg. A parketten otthonosan mozgó kézilabdások először 2-2-es döntetlent, majd 1-0-ás győzelmet értek el az „öregfiúk" ellen. Ezt követően aztán meg sem álltak a döntőig, ahol a „nemzetközileg" megerősített Szergény lett az ellenfelük. Kétségkívül a mezőny két legjobb csapata játszotta a döntőt. Szoros, nagy iramú mérkőzésen 0-0-ás félidő után a Szergény szerzett vezetést. Németh Zsolt, az egyik osztrák idegenlégiós volt a gólszerző. Már-már a Szergény látszott győztesnek, amikor pazar góllal egyenlítettek a kézilabdások, Skriba Zsolt révén. Mivel az eredmény már nem változott, jöhettek a hetesek. Ebből a csatából a **Handball SE** került ki győztesen. (Többen meg is jegyezték; ezentúl a kézilabdameccseken is rúgjátok fiúk, talán akkor kevesebbet hagytok ki.) Megtörtént a meglepetés, kézilabdások nyerték a Szilveszter Kupa teremfocit. (A rossznyelvek szerint e győzelem nem volt véletlen, hisz már október óta csak erre készültek a kézisek, azért vesztették el az NB II-es mérkőzéseiket.) Igaz ami igaz, jól jött ez a siker a csapatnak, hisz a rossz bajnoki finálé úgyis megviselte a fiúk idegeit, most viszont vigasztalódhattak a szép kivitelű kupával. A labdarúgók pedig erőt meríthetnek a kézisek sikeréből, s majd a bajnoki mérkőzéseken javíthatnak – esetleg 1992-ben vissza is vághatnak.

Asztalitenisz

A CVMSE NB III-as asztalitenisz-csapata nem tudott élni a nagy lehetőséggel. Hazai pályán szenvedett vereséget a Peremarton csapatától. A vendégcsapat győzelmével megelőzte a második helyen végzett cellieket. A bajnoki találkozón csődött mondtak a csapat legjobbjai, s így még a döntetlent sem sikerült kiharcolni. A mérkőzés meglepetése Fehér eredménytelensége s Máthé nagyszerű játéka volt. Igaz, hogy a CVMSE vereségével az őszi bajnoki címnek mondott búcsút, bajnoki helyezése így is elismerésre méltó, hiszen dobogós helyen még sohasem végeztek az NB III-ban.

A mérkőzés rövid krónikája: CVMSE–Peremarton 8:10. Az elképzelt párosítás sikere ellenére rosszul indult a mérkőzés, mindkét páros vereséggel távozott az asztaltól. A Balázs–Máthé páros állt közelebb a győzelemhez, de a harmadik játszmában Máthé kapkodása miatt 22:20-ra vesztettek. Egyéniben Máthé (3), Botfa (3), Fehér (1) és Tarr (1) mérkőzést nyert. Fehér az utolsó mérkőzését a döntő játszmában vesztette el 27:25-re úgy, hogy 20:16-ra vezetett. Lényegében ezzel a vereséggel úszott el a döntetlen. Sajnos, ez a nap nem az egyébként kitűnően játszó Fehér napja volt.

✧ ✦ ✧

A csapatbajnokság hosszú szünetében rendezték meg Vas megye 1991. évi „Tizek" bajnokságát. A serdülők november 30-án Celldömölkön találkoztak, míg egy hét múlva az ifjúságiak és a felnőttek Szombathelyen. **Eredmények – serdülők:** 1. Koltay (Vasi Építők), 2. Nagy (V. Építők), 3. Ölbei (CVMSE), 4. Vass P. (V. Építők), 5. Vas Z. (CVMSE), 6. Kovács (Latex), 7. Csillési (V. Építők), 8. Szalay (CVMSE), 9. Vörös (V. Építők), 10. Kiss (CVMSE). **Ifjúságiak:** 1. Molnár (Latex), 2. Tarr (CVMSE), 3. Novotny (Latex), 4. Ölbei (CVMSE), 5. Döbröntey (Latex), 6. Szabó (CVMSE), 7. Nagy (V. Építők), 8. Koltay (V. Építők), 9. Maitz (Kőszeg), 10. Obráz (CVMSE). **Felnőttek:** 1. Szarka (Latex), 2. Németh T. (V. Építők), 3. Koltay (V. Építők), 4. Molnár (Latex), 5. Szatmári (V. Építők), 6. Máthé (CVMSE), 7. Balázs (CVMSE), 8. Bognár (Latex), 9. Bódi (V. Építők), 10. Császár (V. Építők).

Sportolók karácsonya a Gimnázium DSK-nál

1967 óta hagyomány, hogy az iskola legjobb sportolói, aktív versenyzői részvételével meghitt ünnepséget rendeznek a karácsonyi szünet előtti héten. A Gálházi Gyula testnevelő tanár kezdeményezésével induló szép hagyomány az idén 92 tanulót érintett. Természetesen az iskolavezetés és több pedagógus is megtisztelte jelenlétével az eseményt. Egyórás vidám gyakorlati sportvetélkedő után behozták az előre feldíszített karácsonyfát. A gyertyák és a csillagszórók fénye, a magnóról megszólaló karácsonyi dal meghitt perceket, felejthetetlen élményt nyújtott a jelenlévőknek. Ezután a sportkör könyvajándékait vehették át a legjobb eredményeket elérő tanulók, majd egymás megajándékozása következett, kívánva mindenkinek eredményekben gazdag újévet.

Decemberben új versenyzési formákkal kísérletezett a DSK vezetése. Pontszerzési alkalmakat biztosító, a tanulóknak osztályok közötti tanulmányi versenyébe is beszámító, valamint az iskola legjobb sportolója vetélkedésbe számító versenyeken sokan vettek részt.

1. Kosárlabda dobóverseny: Minden tanuló 20 büntető és 10 hárompontos dobást hajtott végre. Az iskola létszámának 98,5 százaléka vett ezen részt.

Győztesek: Szabó Edina III. A, Nemes András IV. B.

2. Ugyancsak újszerű kezdeményezés volt egy **TEKE-verseny** megrendezése élére állított padok közti folyosón. A golyót egy nehezebb labda helyettesítette.

Győztesek: Szabó Edina III. A, Horváth Tibor III. B.

3. Terematlétikai verseny (102 induló)

helyből távolugrás: 1. Bella Bernadett IV. A 222 cm, **1. Szakács Tibor** IV. A 248 cm,

helyből ötösugrás: 1. Hulik Hajnalka I. A 10,90 m, **1. Garai Zoárd** III. A 13,00 m,

nagylabdadobás: 1. Bella Bernadett IV. A 10,05 m, **1. Mell Péter** IV. A 12,20 m.

4. Lövészfegyver légfegyverrel (49 induló)

Győztes: Szabó Edina III. A 71 kör.

Nemes András IV. B 70 kör.

ÚJ KEMENESALJA

Celldömölk Város Önkormányzatának lapja.

Szerkesztőség: Celldömölk, Szentháromság tér 1.

Szerkeszti a szerkesztőbizottság.

Kiadja: PannonPress Kft. Szombathely

Felelős szerkesztő és kiadó: BURKON LÁSZLÓ.

Szövegszerkesztés: SZÜV Typo-team, Szombathely. Felelős vezető: PRÁCSER LÁSZLÓ.

Nyomdai munkák: Szignatúra Kft. Szombathely. Felelős vezető: BALLA TIBOR. ISSN 0865–1175.